

Solarna energija dugoročno smanjuje troškove poljoprivredne proizvodnje, povećava održivost i konkurentnost, no većina poljoprivrednika u Hrvatskoj nije svjesna benefita koje mogu dobiti implementacijom solara, poručili su stručnjaci na konferenciji Dani sunca koja se održala prošli tjedan na Hvaru.

Solari na poljoprivrednom gospodarstvu mogu smanjiti troškove električne energije za primjerice 50, 70 ili više posto. Niz je načina financiranja postavljanja, od EU fondova, državnog sufinanciranja, kredita, a povrat investicije je uz sufinanciranje moguć i za nekoliko godina.

"Što se tiče obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG) praksa je pokazala da je prosječna investicija u solarni sustav oko 50 tisuća kuna, za manje elektrane od recimo tri, četiri kilovata (kW) snage. To može pokriti oko 70 posto potreba gospodarstva, ovisno o tome troši li OPG više energije po danu ili po noći, pa ako troši po danu, solar pokriva više, a po noći manje...", objašnjava za Hinu Ivan Zoković iz Zelene energetske zadruge (ZEZ) i zadruge Novi otok s Korčule.

"Recimo da je trošak postavljanja solara oko deset tisuća kuna po kW instalirane snage, što se za primjerice područje Dalmacije isplati za pet do sedam godina. Ovdje pričamo o solarima bez baterija, odnosno o korištenju energije direktno iz fotonaponske elektrane", navodi Zoković.

Što se financiranja tiče, jedan do načina je kroz Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost koji za OPG-ove na, primjerice, otoku Korčuli, kako navodi Zoković, "može sufinancirati oko 60 posto troškova postavljanja solara, dok za otok Lastovo, koji spada u otoke prve skupine, odnosno pučinske otoke, pokriva 80 posto troškova".

Solarizacija poljoprivrednog gospodarstva donosi i niz drugih prednosti.

Jedan od primjera uspješne sinergije solarnog i poljoprivrednog sektora je i postavljanje solara u vinograde radi zaštite, kako je objasnio na konferenciji Dani sunca u Hvaru Ivan Šimić, tehnički direktor tvrtke EnergoVizija.

"Vinogradari imaju problem ljeti jer sunce sprži vinograde, pa se postavilo pitanje mogu li se napraviti solari koji bi bili iznad vinograda i tako odbijali sunčevu svjetlost. To je moguće i radi se na tome", objasnio je Šimić.

Kada je riječ o primjeni solara u poljoprivredi, važan faktor koji direktno utječe na tržišno pozicioniranje je i veća konkurentnost hrane koja je proizvedena pomoću čiste energije.

"Ako imamo solarni panel na uljari možemo reći da smo ulje proizveli sa "zero emissions", to su dodatni benefiti implementacije solara u poljoprivredi", istaknuo je na konferenciji Dani sunca Ugo Toić, direktor Otočne razvojne agencije (OTRA).

Također, poljoprivredna gospodarstva mogu proizvoditi energiju i za prodaju, a tu je i brendiranje destinacije u turizmu kao zelene destinacije što se također može povezati s poljoprivrednim sektorom", naveo je Toić.

Sudionici konferencije istaknuli su da bi nadležno ministarstvo trebalo više informirati poljoprivrednike o prednostima uporabe solarne energije, no Ministarstvo poljoprivrede trenutno ne provodi edukativne programe toga tipa.

“Nemamo edukacije samo za tu konkretnu temu. Poljoprivrednici se za sve dodatne informacije uvijek mogu obratiti najbližoj podružnici Uprave za stručnu podršku Ministarstva poljoprivrede (bivša Savjetodavna služba)”, rekla je Lana Bačura, voditeljica službe u Upravi za potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju pri Ministarstvu poljoprivrede.

Informativne radionice za poljoprivrednike ministarstvo planira održati nakon objave novog natječaja za financiranje projekata.

“Ministarstvo poljoprivrede će u suradnji s Agencijom za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, ako to epidemiološka situacija bude dozvoljavala, održati informativne radionice za potencijalne korisnike nakon objave novog natječaja za financiranje projekata solarne energije u poljoprivredi. Riječ je o natječaju za provedbu tipa operacije 4.1.3 koji je u izradi”, najavila je Bačura.

Nije poznato hoće li uskoro biti konkretnih, kontinuiranih edukacija za sve zainteresirane.

“U ovom trenutku ne znam hoće li biti takvih edukacija. U sklopu Ministarstva poljoprivrede edukacije obavlja Uprava za stručnu podršku, a osim nas, edukacije u vezi natječaja drže i razne konzultantske tvrtke, ali obično nakon objave natječaja”, objašnjava Bačura.

Za sada, svi se poljoprivrednici, neovisno o sudjelovanju u natjecajima, o mogućnostima ulaganja u izgradnju fotonaponskih elektrana mogu informirati jedino na internetskoj stranici Programa ruralnog razvoja (www.ruralnirazvoj.hr), poručeno je iz ministarstva.

Ivan Zoković ističe kako se problem nedovoljne edukacije poljoprivrednika može riješiti i otvaranjem posebnih ureda u sklopu jedinica lokalne samouprave za informiranje i educiranje građana.

Razvoj solarnog sektora u Hrvatskoj, odnosno procese integracije solarne i poljoprivredne industrije, usporava i aktualna politika koja ne povezuje međusobno sektore poput znanosti, industrije i sl., istaknuo je na konferenciji u Hvaru Stephan Schindele, globalni direktor za solar kompanije BayWa.

“Treba napraviti međusektoralni pristup, povezati poljoprivredu, energetiku...”, rekao je Schindele dodavši da sektor energetike također pomaže poljoprivredi da se lakše prilagodi klimatskim promjenama.

Primjena solara u poljoprivredi također povećava šanse poljoprivrednicima u povlačenju EU fondova jer je barem djelomična solarizacija gospodarstva sve češće uvjet na natjecajima, s obzirom na to da je održivost, prvenstveno smanjenje štetnih emisija, jedan od ključnih ciljeva EU-a u okviru zelene tranzicije.

Veće korištenje potencijala sunčeve energije jedan je od glavnih ciljeva europskog Zelenog

plana kojim se do 2030. žele smanjiti ugljične emisije za 55 posto. Intenzivnije korištenje obnovljivih izvora energije i povećanje energetske učinkovitosti ključni je čimbenik ostvarenja te ambicije.

Direktivom Europskog parlamenta i Vijeća o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora nastoji se osigurati da do 2030. obnovljiva energija, kao što je energija iz sunca, vjetra, vode i biomase, čini barem 32 posto ukupne potrošnje energije u EU-u. Svaka država članica donosi vlastiti nacionalni akcijski plan za obnovljivu energiju koji uključuje sektorske ciljne vrijednosti.

(Hina)

